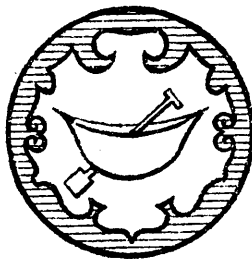

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i administracja
Plac Wolności 1.

Administracja czynna od godz. 9 - 12 wp.
Redakcja od godz. 1 - 2 po południu.

Pr numerata: Kwartalnie . Mk. 300.
Miesięcznie . „ 100.

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery szpalty na stronie) Mk. 20.-Przed tekstem Mk. 50.- za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobne 5 marek za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie mk. 50.-

Cena egzemplarza 30 Marek

№ 2. (118.)

Łódź, wtorek 10 stycznia 1922 r.

Rok IV.

Małżeństwa i rozwody u Żydów

w świetle prawa religijnego i cywilnego.

Wszystkie systemy prawne zgadzają się z tem, że faktycznie istniejącego związku małżeńskiego nie wolno zrywać bez decyzji władz, powołanych do orzekania w sprawach małżeńskich. Tak zwana „dzika separacja“ prowadzi do chaosu stosunków i pojęć. Chrześcijaństwo stawia w małżeństwie na czele pierwiastek moralny i podnosi je nawet do godności Sakramentu. Jest ono związkiem, zawierany pod powagą religii, udzielającym pewnych łask i błogosławieństw boskich. O jego ważności i wszystkich kwestjach, łączność z nim mających, stanowi władza duchowna, wyrokująca na mocy prawa kanonicznego. Władza duchowna wszakże sądzi tylko o ważności małżeństwa, o jego czasowem lub na czas nieograniczonym rozłączeniu (separacja). Francuski Kodeks Cywilny uważa małżeństwo za instytucję cywilną, a konstytucja z 14/9 1791 r. uważa małżeństwo jako „contract social“, wprowadza loi qui determine le mode de constater l'etat civil des citoyens. Do Urzędów Stanu Cywilnego i obowiązkowych ślubów cywilnych dla wszystkich obywateli K. C. K. P. z r. 1825 wprowadza zmiany i § 143 stanowi: że małżeństwo nie może być zawarte jak według przepisów religijnych, a art. 2 pr. o małżeństwie, i art. 36 opiewa, że małżeństwo może być zawarte tylko w obliczu kościoła. Żydów pod względem zawierania małżeństw, obowiązują przepisy cywilne, objęte art. 6, 7, 9, 10, 28, 168 prawa o małżeństwie, a nadto paragraf 186, który wymaga, aby przed obrzędem religijnego ślubu, ogłoszone były zapowiedzi, oraz 187, obowiązujący rabina dopełniającego obchodu religijnego, do udania się ze świadkami i narzeczonymi do urzędnika, utrzymującego akta stanu cywilnego, który podług udzielonych mu objaśnień, sporządzi akt małżeństwa, w sposobie art. 58 opisanym. Według art. 179 małżeństwa starozakonnych podlegają co do wszelkich aktów przepisom ich religii. Ocena wartości lub nieważności małżeństwa jako też rozwiązanie małżeństwa nie powierzone zostało duchownym żydowskim, a sądom państwowym. Sądy cywilne, którym powierzone zostało rozpoznawanie spraw małżeńskich wyznawców

wiary mojżeszowej na zasadzie przepisów ich religii, znalazły się w bardzo trudnem położeniu, gdyż przepisy religii żydowskiej, były im zupełnie nieznanne. W 1887 r. Komisja Rządowa Sprawiedliwości zakomunikowała sądom „wyciąg z prawa o rozwodach“ z księgi Eben Hacer przez Komitet Starozakonnych w 1836/7 sprowadzony. Przepisy i ustawy w tej książce zawierają 86 rozdziałów o samych rozwodach. Zgodność tego wyciągu z duchem ustaw mojżeszowo-talmudycznych, co do wszystkich szczegółów, poświadczył znany Rabin m. Warszawy Baer Majzels.

W dawnych czasach służyło mężowi prawo udzielenia rozwodu w sposobie nieograniczonym i bezwarunkowym. Dopiero około 600 lat po N. Chrystusa ustanowiono pewne ograniczenia dla mężów pod względem dania rozwodu. Główniejsze zaś opiewają:

- 1) pozostawia rozstrzygnięcie kwestji jedynie indywidualnemu przekonaniu sędziów, nie zaś duchowi prawa,
- 2) stawia żądanie, iżby przy zawieraniu aktu małżeńskiego nie rezerwował sobie w duchu i myśli swojej — wypadku rozwodu,
- 3) oddaje kwestje sporne do rozstrzygnięcia Rabinowi w asystencji dwóch duchownych. Jestto sprzeczne z art. 189 prawa o małżeństwie z 1836 r., który oddaje sprawy tego rodzaju trybunałom cywilnym.

Następnych 5 działów określa główne prawa jakie żona mieć mogła do żądania z mężem rozwodu, w b. ogólnych zarysach, pozostawiające wyrokowanie rabinowi i dwum duchownym. Powody do rozwodu są następujące:

- 4) fizyczne delegliwości męża,
- 5) zajęcie się męża takimi sprawami, które niebezpieczeństwem utraty zdrowia lub życia żonie zagrażają,
- 6) oddawanie się męża nałogom, zagrażającym żonie utratą życia,
- 7) kiedy mąż przez lenistwo lub złą wolę nie chce pracować i dać żonie utrzymania,
- 8) kiedy mąż przejdzie na inną religję lub nie wypełnia przykazań boskich i religijnych swego zakonu i żonę wprowadza w grzech pod względem religijnym.

Na wschodzie, w kolebce judaizmu, w zamierzchłej przeszłości organizacja rodziny wielce różniła się od obecnej. Zasadniczy charakter nadało jej małżeństwo. Małżeństwo według prawa małżeńskiego jestto zjednoczenie osób różnej płci, celem rozmnażania rodu ludzkiego. Właściwym momentem zawarcia małżeństwa jest chwila, gdy mężczyzna za zezwoleniem kobiety wręczy jej: 1) albo pierścień lub pieniądz, 2) albo akt odpowiedni, przyczem wymawia wyrazy: „tym pierścieniem, pieniądzem lub aktem odosabniasz się dla mnie sposobem przez Mojżesza i Izraela przepisany“. Trzeci moment zawarcia małżeństwa dokonywa się przez obcowanie, t. j. mężczyzna mówi w przytomności dwóch świadków: „przez wspólność łoża zostaniesz mi zaślubioną“ i zamyka się w osobnym pokoju z kobietą. Ten rodzaj zaślubin wprawdzie ważny wobec prawa, uważany jest jednak za sprośny i przez opinię potępiany.

I w tym razie jednak należy wymówić przepisane wyrazy. Natychmiast po dokonaniu jednego z tych sposobów, małżeństwo staje się o tyle ważnem, iż do rozwiązania go potrzebny jest rozwód. Obecność duchów-

nego przy tym akcie nie jest wymagalną. Jest to więc raczej forma cywilna, aniżeli religijna, gdyż ślub u żydów nie nosi charakteru sakramentalnego, lecz cywilno-moralny. Duchowni t. j. rabini nie wykonywują żadnej jurysdykcji cywilnej, pełnią tylko urząd sędziów polubownych i ryztrzygają kwestje religijne, a wobec władz ich prawnie — administracyjne funkcje polegają na tem, iż rabini obowiązani są utrzymywać księgi — i stawiać przed Urzędnikiem Stanu Cywilnego dla spisywania aktów ślubu, urodzenia i zejścia. Obecność rabina wymagana jest przez prawo i obowiązująca, jako ostrożność administracyjna.

Prawo o małżeństwie 1836 r., art. 189, stanowi, iż ważność lub nieważność małżeństwa, tudzież rozwód będą wyrzeczone o tyle, o ile podług zasad mojżeszowo-talmudycznych są dozwolone. W praktyce więc sądy wymagają od stron, w sprawie rozwodu, świadectwa rabina, że rozwód może być dopuszczony. Według praw mojżeszowych małżeństwo może ustać przez śmierć, unieważnienie i rozwód. Małżeństwo jest nieważne, kiedy przy jego zawarciu brakowało jednego z następujących warunków.

Art. 6. Nie ma małżeństwa tam, gdzie nie zachodzi obydwuch stron zezwolenie.

Art. 7. Przymus jako wada zezwolenia, daje powód do unieważnienia małżeństwa, jeżeli zmuszoną była kobieta, przymus w zezwoleniu mężczyzny nie unieważnia małżeństwa.

Art. 8. Błąd co do tożsamości osoby, daje powód do unieważnienia małżeństwa.

Art. 9. Oblakani, tudzież dotknięci niemocą umysłową nie mogą ważnie zawierać małżeństwa.

Art. 10. Mężczyzna przed skończeniem lat trzynastu nie może zawierać małżeństwa, lecz po skończeniu może zawrzeć związek małżeński, bez zezwolenia ojca. Kobieta przed skończeniem lat dwunastu i jednego dnia może zawierać związek małżeński za zezwoleniem ojca, zaś po skończeniu — zezwolenie ojca nie jest wymagane.

Art. 11. Nieważnem jest małżeństwo między wstępnyymi i zastępnymi krewnymi linii prostej w stopniu pierwszym i drugim.

Art. 12. Nieważnem jest małżeństwo z mężczyzną pozbawionym możności płodzenia z powodu umyślnego okaleczenia części płciowych.

Art. 13. Jedność religji stanowi warunek ważności małżeństwa.

Art. 14. Nie wolno zaślubiać zrodzonych z cudzołóstwa i kazirodztwa, pod karą nieważności małżeństwa.

Art. 15. Zrodzonymi z kazirodztwa są dzieci pochodzące ze związków między krewnymi zabronionych.

Co się tyczy zozwiązania małżeństwa, wnosić należy z prawa mojżeszowego, że rozwód uważany jest za wynikający ex jure naturali. W prawie mojżeszowem nie ma wzmianki o dopuszczalności rozwodu, a wskazane są tylko jego następstwa.

Rozwód zależy niemal od woli męża, który, o ile mu się podoba, wręcza żonie list rozwodowy.

Istota listu rozwodowego w zwykłej jego formie, polega na wyrazach: „Masz być odtąd dowolną każdemu”.

Mąż wręcza żonie osobiście lub przez pełnomocnika list rozwodowy wobec sądu, dwóch wiarogodnych świadków i stosowaniu licznych formalności. Rozwód nie może nastąpić:

- 1) gdy mąż bezzasadnie oskarżył żonę o brak dziewictwa i
- 2) gdy kto zgwałcił dziewicę i został zmuszony do zaślubienia jej.

Małżeństwo nie rozwiązuje się z przyczyny zmian wyznania jednego z małżonków, ale daje ono powód do żądania rozwołu (art. 206, 207, prawa o małżeństwie z 1836 r.) i rozwód następuje z zachowaniem wszelkich przepisów przewidzianych przez prawo mojżeszowe. Bulla Benedykta XIV „Apostolici Minsturi z r. 1747 zabrania małżonkowi żydowi przechodzącemu na katolicyzm, wydać list rozwodowy rabiniczny. Prawo o małż. z 1836 r. w art. 206 mówi: że małżeństwo osób, które należąc do jednego z wyznań niechrześcijańskich, przyjęły chrzest nie przestaje być ważnem, a w art. 207 pozwala małżonkowi, który przyjął chrzest, żądać rozwiązania małżeństwa, jeżeli małżonek pozostały w dawnej wierze, wzbrania się w dalszem z nim zotawać pożyciu, albo przeszkadza mu w pełnieniu obowiązków nowej jego wiary.

Według przepisów mojżeszowych „żonie, której mąż zmarł bezpotomnie, zostawiając braci, nie wolno wejść w związek małżeński z kim innym jak z którymkolwiek z braci nieboszczyka, gdyby jednakże żaden z braci nie chciał jej poślubić, wówczas najstarszy z nich powinien dać jej rozwód, zwany „Chalica“, upoważniający ją do zawarcia małżeństwa z innymi“. Obrządek ten polega na zdjęciu przez wdowę szwagrowi trzewika z nogi, przy odpowiednich formalnościach. Prawo z r. 1836 tym przedmiotem się nie zajmowało, więc pod tym względem przepisów prawnych nie ma.

Przyczyną rozwodu jest również bezpłodność u małżonków, i tym którzy żyli z sobą bezpłodnie dziesięć lat służy prawo rozwodu. Z nowszych prawodawstw pruskie również uważa bezpłodność za przyczynę rozwodu.

Przepisy mojżeszowe przewidują też możliwość w wyrzeczeniu rozwodu w wyjątkowych wypadkach, na żądanie jednego z małżonków, jeśli np. drugi małżonek zginął bez wieści lub jest umyślowo chorym, lecz do wyrzeczenia rozwodu w tych wypadkach potrzeba aprobaty stu rabinów.

Kwestja rozłączenia od stołu i łoża w juryspondencji żydowskiej nie istnieje, a według profesora Granla (Das besonden Eherecht der Juden i Oesterreich 1848, Rozdział V, str. 194) nie ma według prawa żydowskiego — separacji.

„Separacja byłaby nader niebezpieczną dla obyczaju kobiet, nie dając im możności zaspokojenia potężnych w tym klimacie instynktów naturalnych, na drodze zgodnej z moralnością i prawem. Wprowadzeniu w instytucji małżeńskiej rozłączenia co do stołu i łoża nie było potrzeby, gdyż właściwy rozwód nie znajdował w nim przeszkód takich, jakie mu stawiają mniejsze prawodawstwa, a nad to jeszcze przy poligamji dozwolonej mężczyźnie, separacja przyniosłaby jedynie kobiecie uszczerbek.

Jak sądy krajowe zapatrywały się na sprawę separacji?

Prawo austriackie na mocy patentu z r. 1783, dozwala na separację jedynie za wzajemnym zezwoleniem, dekret z r. 1786, rozszerzył ten zakres, dozwalając wyrzekać separację nawet na żądanie jednej tylko osoby.

Przytaczane przez nas wyżej w streszczeniu przepisy w życiu praktycznym okazały się niewykonalnymi. Według prawa małżeństwo może być zawarte tylko przy zachowaniu przepisów religijnych, a rozwiązanie małżeństwa następuje tylko na skutek orzeczenia sądu cywilnego. Tymczasem żaden rabin nie udzieli ponownego ślubu tym osobom które nie rozwiódły się religijnie, a posiadają jedynie rozwód cywilny. W rzeczywistości zaś naprzód następuje rozwód religijny i po przedstawieniu świadectwa rabinatu, że rozwód ten nastąpił, sąd cywilny rozwiązuje małżeństwo. Taka różnorodność praw odnośnie w rozwiązaniu małżeństwa różnym osobom zamieszkującym w b. zaborze rosyjskim i odmiennych systemów prawnych w b. zab. pruskim i austriackim, doprowadza do różnych kolizji, o których w poprzednich artykułach mówiłem. Należy bezwzględnie przywrócić moc prawa z r. 1808 i przekazać rozwiązanie wszelkich małżeństw bez różnicy wyznania wyłącznie sądom cywilnym. W XX wieku reakcyjne ustawy Mikołaja I z r. 1836 nie są dopuszczalne, tymbardziej iż przedstępujemy laty mieliśmy bardziej liberalne ustawy. Powody do rozwodu należy określić jaśniej i liberalniej; nprz. cudzołustwo, długa nieobecność, opuszczenie, choroba zaraźliwa, umysłowa etc. Odrębne i poszczególne prawa o małżeństwie dla każdej religii i sekty jest absurdem. Musi być wydane prawo jednolite o małżeństwie i dopuszczone mieszane. Ważność małżeństwa winna być uzależniona tylko od spisania aktu cywilnego. Księgi st. cyw. winny być prowadzone przez władze komunalne lub państwowe, jak to ma miejsce we wszystkich krajach cywilizowanych.

Zmartwychwstała Polska otrzymała wolność polityczną, z której przed upadkiem korzystać w sposób właściwy nie umiała. Naród polski wyzwolony z pęt niewoli politycznej zjednoczył się i pragnie wolności pod opieką ustaw stałych. Przemocą narzucane nam ustawy obce obowiązujące dotychczas w poszczególnych dzielnicach Polski, nie zadawalniają pojęć zachodnio-europejskich i ogółu społeczeństwa polskiego z powodu swej rozbieżności i przestarzałości. Wszelkie zaś prawa kanoniczne tchną średniowieczem, tworzą sztuczną przegrodę i muszą być ucyłone. Jedyne ratunku dopatrujemy się tylko w reformach i przebudowaniu ustroju społecznego, i w ten sposób pozbycia się przepisów nadanych przez najeźdźców na rozdarcie dzielnice Polski.

A. Rzewski.

EDWARD ROSSET.

Ze statystyki m. Łodzi w trzyleciu 1918-1920.

Podatki miejskie w Łodzi w latach 1918, 1919, 1920.

W trzyleciu budżetowym 1918—1920 wpłynęło do Kasy Miejskiej m. Łodzi tytułem podatków miejskich ogółem 94.468.169 mk. 49 fen.

Na poszczególne lata budżetowe przypadają następujące sumy:

1918 —	3.923.569.	mk.	34	fen.
1919 —	8.772.323	"	18	"
1920 —	81.772.276	"	97	"

Suma podatkowa w roku 1919 przewyższa sumę podatkową z roku poprzedniego więcej niż dwukrotnie. Suma podatkowa w roku 1920 przewyższa prawie dziesięciokrotnie sumę podatkową z roku 1919, a więcej niż dwudziestokrotnie sumę podatkową z roku 1918. Źródłem zaobserwowanego wzrostu sum podatkowych jest w głównej mierze deprecjacja marki polskiej. Chodzi tu więc o wzrost relatywny, a niekiedy wprost fikcyjny.

W roku budżetowym 1918 (1. IV. 1918 — 31. III. 1919) stosunek preliminowanych sum podatkowych do uiszczonych przedstawia się następująco:

№	NAZWA PODATKU	Sumy przewidziane w budżecie za rok 1918		Sumy uiszczone w roku budżetowym 1918		Różnica: przewyżka wpływów, — zaległość.	
		Mk.	f.	Mk.	f.	Mk.	f.
1	Podatek miejski od dochodu	4000000	—	—	—	4000000	—
2	„ od nieruchomości	900000	—	271447	08	628000	92
3	„ „ bilet. jazdy tramwajów miejskich i kol. dojazdowych	750000	—	770193	40	20193	40
4	Podatek gruntowy	650000	—	821314	32	171314	32
5	50%owy dodatek miejski do podatku patentowego	500000	—	474185	66	25814	34
6	Podatek od zabaw i widowisk	330000	—	651203	73	311203	73
7	Podatek od gazu i elektr.	250000	—	213815	89	36184	11
8	Dodatek do opłat stemplowych przy zmianie tytułu własności nieruchomości	250000	—	218726	33	31273	67
9	Podatek mieszkaniowy	100000	—	65275	35	34723	65
10	15% podatku repartycyjnego	£66000	—	356311	83	290311	83
11	Podatek od psów	18000	—	29364	60	11364	60
12	„ „ piwa	—	—	—	—	—	—
13	Kary za nieprzestrzeganie przepisów podatkowych	10000	—	12486	13	2486	83
		1000	—	180	—	820	—
14	Podatek od okien	—	—	49064	32	49064	32

Ogółem w budżecie za rok 1918 przewidziano 7.825.000 mk. wpływu z podatków miejskich, w rzeczywistości zaś wpłynęło z tego tytułu do Kasy Miejskiej m. Łodzi w roku budżetowym 1918 — 3.923.569 mk. 34 f. W stosunku więc do preliminarza wypadła stwierdzić w zakresie dochodów z podatków miejskich w omawianym roku budżetowym niedobór, wynoszący 3.901.430 mk. 66 fen., czyli 49,8% sumy preliminowanej. Niedobór, jak widzimy, jest ogromny. Złożyły się nań głównie następujące dwa fakty: 1) podatek miejski od dochodu, stanowiący najwyższą pozycję preliminarza, mianowicie cztery miliony marek, nie został w roku budżetowym 1918 pobrany; w następnym roku budżetowym uskutecznił dopiero wymiar rzeczoności podatku; 2) najwyższy z kolei w preliminarzu podatek od nieruchomości został wymierzony w drugiej połowie omawianego roku budżetowego, pobór zaś rozłożono na raty płatne do lipca 1919 roku.

Największy dochód dał w roku budżetowym 1918 podatek gruntowy (821.314 mk. 32 fen.), najmniejszy — podatek od piwa (124.486 mk. 83 fen.)

W roku budżetowym 1919 (1. IV. 1919 — 31. III. 1920) stosunek sum podatkowych w budżecie przewidzianych do sum uiszczonych przedstawia się, jak następuje:

№	NAZWA PODATKU	Sumy przewidziane w budżecie za rok 1919		Sumy uiszczone w roku budżetowym 1919		Różnice: † przewyżka — zaległość			
		Mk.	f.	Mk.	f.	Mk.	f.		
1	Miejski podatek od dochodu	6000000	—	832193	30	—	4167806	70	
2	Podatek od zabaw i widowisk	1650000	—	2139040	60	†	489040	60	
3	„ od biletów jazdy tramwajów miejskich i kolejek dojazdowych	1200000	—	611708	13	—	588291	87	
4	Podatek od obrotu	950000	—	949129	90	—	870	10	
5	50 ⁰ / ₀ -wy dodatek miejski do podatku patentowego	900000	—	1306426	62	†	406426	62	
6	Podat. miejski od nieruchomości	900000	—	1288515	57	†	388515	57	
7	50 ⁰ / ₀ dodatku do podatku repartycyjnego	787000	—	—	—	—	788000	—	
8	Podatek gruntowy	750000	—	810672	77	†	60672	77	
9	„ od gazu i elektryczności	750000	—	504174	62	—	245825	38	
10	15 ⁰ / ₀ -wy podatek repartycyjny .	236000	—	264109	97	†	27859	97	
11	50 ⁰ / ₀ do państw. podatku od kapitału przedsiębiorstw, obow. do publ. składania rachunk.	120000	—	—	—	—	120000	—	
12	Podatek od piwa	21000	—	23511	74	†	2511	74	
13	25 ⁰ / ₀ wy podatek zamiast udziału w realizacji pożyczek . .	4700	—	5045	—	†	345	—	
14	Podatek od psów	4000	—	4085	—	†	85	—	
15	50 ⁰ / ₀ do państw. podatku procentowego od zysków przedsiębiorstw, obowiązanych do publ. składania rachunków .	1000	—	—	—	—	1000	—	
16	Kary za nieprzestrzeganie przepisów podatkowych	300	—	300	—	—	—	—	
Wpływy zaległości podatków skasowanych.									
a) podat. od okien za rok 1916 i 1917		—	—	138	46	—	—	—	
b) dodatek 50 ⁰ / ₀ -wy do podatku mieszkaniowego z roku 1918		—	—	33271	50	—	—	—	

W budżecie za rok 1919 przewidziano ogółem wpływu z podatków miejskich 13.274.750 mk., faktyczny zaś wpływ w roku budżetowym 1919 wyniósł 8.772.323 mk. 18 fen., Sumy uiszczone stanowią zatem 66,1% sum przewidzianych. I w tym roku nie dopisał w pierwszym rzędzie miejski podatek do dochodu. Wpływ z tego podatku był niższy, aniżeli w budżecie przewidywano, o przeszło cztery miliony marek. Przyczyną tego faktu było spóźnione uskutecznienie wymiaru wzmiarkowanego podatku, co sprawiło, iż pierwsze wpływy z podatku od dochodu miały miejsce w przedostatnim dopiero miesiącu omawianego roku budżetowego. Do stwierdzonego niedoboru wpływów przyczyniło się pozatem niezatwierdzenie przez władze nadzorcze szeregu uchwalonych w dn. 23. XII. 1919 r. przez Radę Miejską m. Łodzi dodatków do podatków, jako to: 1) 50⁰/₀ dodatku do podatku repartycyjnego, 2) 50⁰/₀ dodatku do państwowego podatku od kapitału przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków, oraz 3) 50⁰/₀

dotadku do państwowego podatku procentowego od zysków takich przedsiębiorstw.

Największy dochód osiągnięto w roku budżetowym 1919 z podatku od zabaw i widowisk (2.139.040 mk. 60 fen.), najmniejszy — z podatku od psów (4.085 mk.)

W roku budżetowym 1920 (1. IV. 1920 — 31. III. 1921) stosunek przewidzianych sum podatkowych do sum uiszczonych przedstawia się następująco:

№	NAZWA PODATKU	Sumy przewidziane w budżecie za rok 1920		Sumy uiszczone w roku budżetowym 1920		Różnice: nadwyżka wpływów — zaległość	
		Mk.	f.	Mk.	f.	Mk.	f.
1	Dodatek 50% miejski do podatku patentowego	17500000	—	29460024	35	11970024	85
2	Podatek od zabaw i widowisk	15000000	—	18395184	74	3395184	74
3	„ monopolowy od węgla	15000000	—	17472032	25	2472032	25
4	„ od biletów tramwajow.	5000000	—	4896056	41	103943	59
5	„ „ gazu i elektryczności	3000000	—	684974	76	2315025	24
6	„ „ obrotu	2500000	—	2783174	66	283174	66
7	Miejski podatek gruntowy	1500000	—	99004	22	1400995	78
8	Specjalny podatek od obchodów sylwestr.	1304282	50	1304284	—	—	150
9	Miejski podatek od nieruchom.	900000	—	41837	10	858162	90
10	Podatek monopolowy od cukru	370000	—	366338	80	3661	20
11	„ od psów	150000	—	144900	—	5100	—
12	„ monopolowy od soli	150000	—	150982	20	982	20
13	„ „ „ „ nafty	130000	—	152660	07	22660	07
14	„ 25% zamiast udziału w realizacji pożyczek miejskich	125000	—	133250	—	8250	—
15	15% udziału w państw. podat. repartycyjnym	100000	—	812927	32	712927	32
16	Podatek od piwa	25000	—	20963	97	4036	03
17	Udział w państw. pod. od dochodu	100	—	—	—	100	—
18	Podatek od przyrostu wartości nieruchomej	100	—	—	—	100	—
19	Kary za nieprzestrzeganie przepisów podatkowych	100	—	—	—	100	—
20	Miejski podatek od dochodu	—	—	4853197	20	4853197	20
Wpływy zaległości podatków skazowanych.							
a) podat. od okien za r. 1916 i 1917		—	—	288	92	—	—
b) 50% dodatek do podatku mieszkaniowego za r. 1918		—	—	196	—	—	—

W roku budżetowym 1920 obserwujemy zasadniczą zmianę stosunku sum uiszczonych do przewidzianych. Gdy bowiem w rozpatrywanych wyżej latach budżetowych 1918 i 1919 sumy uiszczone nie osiągały wysokości przewidywanej, stanowiąc w roku 1918 — 49,8%, a w roku 1919 — 66,1% sumy preliminarnej, obecnie wpływy rzeczywiste wyższe są od przewidzianych. Mianowicie, w budżecie za rok 1920 przewidziano wpływu

z podatków miejskich 62.754.582 mk. faktycznie zaś wpływ w omawianym obecnie roku budżetowym wyniósł 81.772.276 mk. 97 fen.

Innowacją są w tym roku podatki monopolowe: od węgla, soli, nfty i cukru, z których gmina uzyskała pokaźną kwotę 18 milionów marek, oraz specjalny podatek od obchodów sylwestrowych, który wyniósł z górą milion marek.

Nie został zatwierdzony przez władze nadzorcze dodatek do podatku od zysków wojennych.

Największy dochód osiągnięto w roku budżetowym 1920 z 50%-owego dodatku miejskiego do podatku patentowego (29.460.024 mk. 35 fen.), najmniejszy — z podatku od piwa (20.963 mk. 97 fen.)

W interesującym nas trzyleciu budżetowym ujawnia się ogólnie wzrost sum podatkowych, acz w różnym stopniu, co unaocznia poniższa tablica porównawcza, w której za podstawę bierzemy rok 1918.

Stopień wzrostu poszczególnych sum podatkowych.			
NAZWA PODATKU	1918	1919	1920
50% dodatek do podatku patentowego	100	275	6212
Podatek od zabaw i widowisk	100	333	2868
Dodatek do opłat stempl. przy zmianie tytułu własności nieruchomości. (pod. od obr.)	100	433	1272
Podatek od biletów tramwajowych	100	79	635
„ „ psów	100	13	493
„ „ gruntowy	100	235	320
15% udziału w państw. pod. repartycyjn.	100	74	228
Podatek od piwa	100	188	167
„ „ nieruchomości	100	474	15

Biorąc za podstawę obliczenia Wydziału Statystycznego na podstawie dat Komitetu Rozdziału Chleba i Mąki o zaludnieniu miasta, według których Łódź w roku 1918 liczyła 349.500 mieszkańców, w roku 1919 — 433.472, w roku 1920 — 432.881, stwierdzamy, że w roku budżetowym 1918 w na głowę ludności przypadało 11 mk. podatku na rzecz miasta, w roku budżetowym 1919 — 20 mk., w roku budżetowym 1920 — 188 mk.

Dział sprawozdawczy.

Z obrad Rady Miejskiej.

Protokół

65 (III sesji), w 2-im terminie, zg. z § 31 D. o S. M., posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 21 grudnia 1921 r.

Komplet radnych: 58. Komplet członków Magistratu: 10. Obecnych radnych: 39. Obecnych członków Magistratu 9.

Posiedzenie otworzył o g. 8-ej wieczó zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej r. St. Rapalski, w obecności quorum Rady (48 członków), zaprosiwszy do stołu przyzwanego rr. sekretarzy G. Praszkierra i A. Koziołkiewiczównę, oraz sekretarza Prezydium, p. P. Rundo, do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1. Oświadczenie przewodniczącego, iż z powodu niedojścia do skutku posiedzenia w pierwszym terminie, wyznaczonego na godz 6-tą, posiedzenie obecne, jako w drugim terminie, jest prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

2. Zawiadomienia radnych: Stupnickiego, Kotkowskiego i Zyngerowej, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

3. a) odezwe obyw. Pawła Szpera w sprawie zarekwirowania dla niego przez Urząd Mieszkaniowy lokalu przy ul. Zachodniej № 68 (w zw. z przemówieniem r. Minberga, wygłoszonym w czasie obrad nad interpelacją r. Lichtensteina o działalności Urz. Mieszk.),

b) oświadczenie r. Minberga, iż w sprawie powyższej zastrzega sobie zajęcie właściwego stanowiska na jednym z najbliższych posiedzeń Rady Miejskiej.

4. Następujące postanowienie K-sji do spraw ogólnych, z dn. 15 grudnia r. ub. w sprawie sprzedaży placu pod budowę gmachu Sądu Okręgowego:

„W związku z postanowieniem Rady Miejskiej z dn. 14 grudnia r. ub. K-sja do spraw ogólnych, działająca na prawach Rady Miejskiej zg. z art. 22 D. o. S. M., przychyliła się do wniosku Magistratu № 1471 z dn. 9 grudnia r. ub. i postanawia:

1) sprzedać pod budowę gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi część placu, położonego przy zbiegu ulic Pańskiej, Anry i Łąkowej, stanowiącego własność Gminy Miejskiej Łódź oraz zajętego obecnie przez Wojskowy Szpital Okręgowy, o powierzchni 18489 mtr. kw. na ogólną sumę mk. 2,000,000.—, z zastrzeżeniem,

a) iż obszar gruntu, wynoszący 3062 mtr. kw. i położony wzdłuż ul. Pańskiej, będzie oddany miastu pod rozszerzenie wzm. ulicy,

b) iż budynki wznoszące się na wzm. placu, jako własność Gminy m. Łodzi, będą z chwilą przystąpienia do budowy gmachu Sądu Okręgowego na koszt miasta przeniesione;

2) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

Uchwałę powzięto jednomyślnie.

W sprawie powyższej K-sja przyjęła do wiadomości oświadczenie prezesa Sądu Okręgowego, iż Sąd, przystępując do pertraktacji z czynnikami miarodajnymi, poczyni wszelkie starania, aby jednocześnie z przeniesieniem Wojskowego Szpitala Okręgowego z budynków, znajdujących się na odstąpionym Sądownictwu terytorjum, nastąpiło również opróżnienie pozostałego obszaru miejskiego, umożliwiające wówczas Gminie Miejskiej należyte tegoż wyzyskanie”.

5. Odezwy Województwa Łódzkiego w sprawie: a) opodatkowania spadków, b) sprawozdania cyfrowego z sum przekazanych Województwu przez Gł. Urz. Statystyczny na pokrycie kosztów spisu ludności, c) przesłania Województwu dowodów dokonanych wydatków na spis ludności, d) przedmiotów pozostawionych przez wojska okupacyjne, znajdujących się w posiadaniu urzędów cywilnych.

W y b r a n o :

do Dyrekcyjnej Rady Kolejowej, w zw. z właściwym pismem prezesa Dyrekcji— na delegata — Badziana Wienczysława, awnika Magistratu, lat 33, zamieszkałego w Łodzi przy ul. Kilińskiego, Park Sienkiewicza, na zastępcę delegata — inż. Lubotynowicza Leona, lat 55, zamieszkałego w Łodzi przy ul. Przejazd № 30. przez aklamację.

U c h w a l o n o :

I. W sprawie umowy z właścicielami posesji przy ul. Plac Wolności № 11.

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1347 z dn. 4 listopada 1921 r., postanawia

1) zatwierdzić umowę treści następującej:

Pomędzy Magistratem miasta Łodzi i pp. Symchą Hoffmanem i Abramem Lipszycem, właścicielami domu № 11 przy Placu Wolności w Łodzi, zawarty został kontrakt na okres 10-letni treści następującej:

Właściciele nieruchomości p. p. Symcha Hoffman i Abram Lipszyc obowiązują się wpłacać do Głównej Kasy Miejskiej w Łodzi na rzecz Magistratu 2-go stycznia każdego roku mk. 600.— tytułem czynszu za 6 okien w ścianie szczytnej, wychodzących na posesję miejską pod № 12 przy Placu Wolności;

2) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

Uchwałę powzięto jednomyślnie.

W sprawie ustanowienia stanowisk służbowych w Zarządzie Miejskim.

A. Rada Miejska w związku z wnioskiem Magistratu № 1434 z dn. 1 grudnia 1921 r. postanawia:

1) ustanowić w Zarządzie Miejskim 396 stałych posad służbowych, a mianowicie:

a) w Kancelarji Rady Miejskiej:

1 etat — I kategorii, 2 etaty — VII kateg., 1 etat — VIII kateg., razem 4 etaty;

b) w Kancelaryji Głównej Magistratu:

1 etat — I kategorii, 1° etat — II kateg., 2 etaty — IV kateg., 2 etaty — V kateg., 3 etaty — VI kateg., 3 etaty — VII kateg., 3 etaty — VIII kateg., 6 etatów — IX kateg., 2 etaty — X kateg., 2 etaty — XII kateg., razem 25 etatów;

c) w Oddz. Prawnym.

2 etaty — V kategorii;

d) w Archiwum Miejskiem.

1 etat — VI kategorii;

e) w Referacie Prasowym:

1 etat — IV kategorii, 1 etat — VI kateg., 1 etat — IX kateg., razem 3 etaty;

f) w Wydz. Opieki Społecznej:

1 etat — II kategorii, 1 etat — IV kateg., 3 etaty V kateg., 1 etat — VI kateg., 6 etatów — VII kateg., 9 etatów — IX kateg., 9 etatów — X kateg., 3 etaty XI kateg., 1 etat — XII kateg., razem 34 etaty;

g) w Oddz. Podat. owym:

1 etat — I kategorii, 1 etat — III kateg., 3 etaty — IV kateg., 4 etaty — V kateg., 4 etaty — VI kateg., 7 etatów VII kateg., 2 etaty VIII kateg., 4 etaty — IX kateg., 10 etatów — X kateg., 10 etatów — XI kateg., razem 46 etatów;

h) w Oddz. Finansów i Kontroli:

1 etat — II kategorii, 1 etat — IV kateg., 2 etaty — V kateg., 1 etat —

VI kateg., 2 etaty — VII kateg., 6 etatów VIII kateg., 8 etatów — IX kateg., 2 etaty — X kateg., 2 etaty — XI kateg., razem 25 etatów;

i) w Głównej Kasie Miejskiej:

1 etat — II kategorii, 1 etat — IV kateg., 2 etaty — V kateg., 3 etaty VI kateg., 1 etat — VII kateg., 5 etatów — VIII kateg., 18 etatów — IX kateg., 4 etaty — XI kateg., 1 etat — XII kateg., razem 36 etatów;

j) w Wydz. Oświaty i Kultury:

1 etat — I kategorii, 3 etaty — III kateg., 3 etaty — IV kateg., 2 etaty — V kateg., 8 etatów — VI kateg., 6 etatów — VII kateg., 2 etaty — VIII kateg., 9 etatów — IX kateg., 7 etatów — X kateg., 3 etaty — XI kateg., 11 etatów — XII kateg., razem 55 etatów;

k) w Wydz. Budownictwa:

1 etat — I kategorii, 1 etat — II kateg., 8 etatów — III kateg., 11 etatów — IV kateg., 6 etatów — V kateg., 19 etatów — VI kateg., 5 etatów — VII kateg., 5 etatów — VIII kateg., 6 etatów — IX kateg., 4 etaty — X kateg., 1 etat — XI kateg., razem 67 etatów;

l) w Wydziale Zdrowotności Publicznej:

1 etat — II kategorii, 1 etat — IV kateg., 6 etatów — V kateg., 2 etaty — VI kateg., 6 etatów — VII kateg., 1 etat — VIII kateg., 5 etatów — IX kateg., 1 etat — X kateg., 3 etaty — XI kateg., 2 etaty — XII kateg., razem 28 etatów;

ł) w Wydz. Weterynaryjnym:

5 etatów — IV kategorii, 8 etatów — VIII kateg., 1 etat — X kateg., 7 etatów — XI kateg., razem 21 etatów;

m) w Wydz. Gospodarczym:

1 etat — II kategorii, 1 etat — III kateg., 2 etaty — IV kateg., 6 etatów — V kateg., 1 etat — VI kateg., 6 etatów — VII kateg., 1 etat — VIII

kateg., 5 etatów — IX kateg., 4 etaty — X kateg., 1 etat — XII kateg., razem 28 etatów.

n) w Urzędzie Stanu Cywilnego:

1 etat — III kategorii, 1 etat — V kateg., 1 etat — VI kateg., 3 etaty — VIII kateg., 3 etaty IX kateg., 2 etaty — X kateg., razem 11 etatów.

o) w Wydz. Statystycznym:

1 etat — III kategorii, 1 etat — IV kateg., 1 etat — V kateg., 3 etaty — VIII kateg., 2 etaty — IX kateg., 2 etaty — X kateg., razem 10 etatów, oraz 154 stanowisk nieetatowych, zgodnie z wykazem załączonym do akt;

2) uznać za urzędy czasowe: Biuro Ksiąg Stałej Ludności, Komisję Targowiskową i Urząd Mieszkaniowy, zaś za urzędy likwidujące się (prócz Wydz. Zaprowiantowania Miasta) Komitet Tanich Kuchen, oraz Komitet Rozdziału Chleba i Mąki; w związku z tem uważać urzędników, zatrudnionych w tych urzędach, za nieetatowych;

3) ustalić następujące tytuły zasadnicze urzędników miejskich: naczelnik Wydziału (I, II lub III kategorii), zastępca naczelnika (III lub IV kategorii), kierownik Oddziału (II, III lub IV kategorii), zastępca kierownika (IV kategorii), starszy referent (V kategorii), referent (VI kategorii), młodszy referent (VII kategorii), starszy sekretarz (VIII kategorii), sekretarz (IX kategorii), starszy kancelista (X kategorii), kancelista (XI kategorii) i młodszy kancelista (XII kategorii);

4) uznać, że zasadniczo urzędnikami X, XI i XII kategorii mogą być pracownicy, posiadający świadectwo z ukończenia co najmniej 4 klas szkoły średniej lub równorzędne wykształcenie, urzędnikami VI, VII, VIII i IX kategorii — pracownicy, posiadający świadectwo z ukończenia co najmniej 6 klas szkoły średniej lub równorzędne wykształcenie, zaś urzędnikami I, II, III, IV i V katego-

ri — pracownicy, posiadający co najmniej świadectwo z ukończenia szkoły średniej lub seminarjum nauczycielskiego, o ile chodzi o Wydz. Oświaty i Kultury; w poszczególnych wypadkach Magistrat, biorąc pod uwagę osobiste kwalifikacje, długoletnią służbę i sumienne wykonywanie obowiązków, może czynić pewne wyjątki, t. j. pracowników z niższymi kwalifikacjami naukowymi zaliczać do wyższych kategorii;

5) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

B. Następujący wniosek K-syj skarbowej i do spraw ogólnych:

Rada Miejska wyraża życzenie, aby Magistrat dla zapewnienia sobie ciągłości pracy oraz sprawnego funkcjonowania aparatu gospodarczego utrzymał jedynie skład urzędniczy, istotnie niezbędny dla celowego wywiązania się z zadań poszczególnych urzędów i w tym celu dążyć:

1) do ogólnego podniesienia wydajności pracy oraz właściwego wyzyskania sił wybitnych z pośród urzędników przez obsadzanie stanowisk ludźmi odpowiednimi.

2) do utrzymania wzgl. pozyskania dla Zarządu Miejskiego dalszych sił fachowych przez ich należyte wyposażenie, dające mu możliwość konkurencji nawet z przedsiębiorstwami prywatnymi,

3) do stopniowego redukowania w związku z powyższym personelu urzędniczego,

4) wreszcie wobec ustalenia stanowisk służbowych w Zarządzie Miejskim, oraz zatwierdzenia przepisów o uposażeniu pracowników do natychmiastowego stabilizowania tych z pośród pracowników miejskich, których dotychczasowa praca daje bezwzględna rękojmię, że dalsze ich pozostawanie na stanowisku jest pożądanym.

C. Następujący dezyderat K-syj skarbowej i do spr. ogólnych:

Rada Miejska wyraża życzenie, aby wykaz stanowisk służbowych w Zarządzie Miejskim został przekazany

Wydz. Statystycznemu celem umieszczenia go w roczniku statystycznym.

III. W sprawie oddania bezpłatnie jednej morgi gruntu miejskiego pod budowę gmachu Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej.

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1294 z dnia 21 października postanawia

1) oddać bezpłatnie pod budowę gmachu Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Łodzi 1 morgę gruntu z nieruchomości, położonej w Chojnach pomiędzy ulicami Rzgowską i Dąbrowską i oznaczonej № hip. 44, lit. A, rej. hip. № 135g, nabytej przez Magistrat od ob. Karola Weila, pełnomocnika matki swej Doroty Weilowej,

2) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

(W głosowaniu brało udział 48 członków Rady; uchwałę powzięto jednogłośnie).

IV. W sprawie podwyższenia opłat za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach miejskich i obcych.

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1455 z dn. 6 grudnia 1921 r., postanawia

1) ustalić, poczynając od dnia 1 grudnia 1921 r., następujące opłaty za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach miejskich i obcych:

a) za leczenie chorych chirurgicznych mk. 850.— dziennie,

b) za leczenie chorych wewnętrznych mk. 800.— dziennie,

c) za leczenie chorych dzieci w szpitalu Anny-Marji: na oddziałach wewnętrznych mk. 600.— dziennie, na oddziałach chirurgicznych marek 650.— dziennie,

d) za leczenie umysłowo chorych w szpitalu w Kochanówce marek 1,000.— dziennie,

e) za leczenie umysłowo chorych w szpitalu w Kocborowie mk. 400.— dziennie,

f) za leczenie umysłowo chorych w szpitalu w Warcie mk. 500.— dz.,

g) za leczenie epileptyków w szpitalu Ewangelickim mk. 250.— dz.,

h) za leczenie położnic w przytułkach położniczych mk. 850.— dz.

2) ściągać z gmin zamiejscowych:

a) na pokrycie kosztów rewidycyjnych, jako też tytułem częściowego zwrotu wydatków, ponoszonych przez miasto na szpitalnictwo wogóle, po mk. 10.— za każdego chorego dziennie, oraz

b) tytułem zwrotu wydatków, jakie miasto ponosi na wyekwipowanie i translokację umysłowo chorych do Kocborowa, — po mk. 40.— za umysłowo chorego dziennie;

3) ustalić, poczynając od dnia 1 grudnia 1921 r., następujące opłaty:

a) za leczenie i utrzymanie chorych, stałych mieszkańców m. Łodzi, leczących się w szpitalach miejskich na własny rachunek:

za chorego wewnętrznego marek 800.— dziennie,

za chorego chirurgicznego marek 850.— dziennie,

w klasie II (pokój 2-osobowy) mk. 925.— dziennie,

w klasie II (pokój 1-osobowy) mk. 1050.— dziennie,

za utrzymanie własnej pielęgniar-ki na rachunek pacjenta mk. 925.— dziennie,

b) za leczenie i utrzymanie chorych, niestałych mieszkańców m. Łodzi, leczących się w szpitalach miejskich na własny rachunek, oraz chorych, kierowanych przez zarządy zakładów przemysłowych:

za chorego wewnętrznego marek 1050.— dziennie,

za chorego chirurgicznego marek 1200.— dziennie.

4) w związku z powyższem przyznać Magistratowi kredyt dodatkowy na pokrycie przekroczeń budżetowych w dziale VII w r/adm. 1921 w kwocie mk. 1.250,000.—, a mianowicie:

do poz. 1 tyt. I mk. 250,000.—,

„ „ 1 „ XIII „ 500,000.—,

„ „ 7 „ XIII „ 500,000.—;

5) wezwać Magistrat do wykonania postanowień zawartych w pp. 1, 2 i 3 niniejszej uchwały.

V. W sprawie ustanowienia opłat dla Prosektorjum Miejskiego za dokonywanie sekcji.

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1458 z dn. 6 grudnia 1921 postanawia:

1) ustalić, poczynając od dn. 1 stycznia 1922 r., następujące opłaty za dokonywanie sekcji na trupach, dostarczonych do prosektorjum miejskiego przez władze sądowo-policyjne, oraz miejscowe prywatne szpitale:

- a) za sekcję sądową mk. 3000.—,
- b) za sekcję kliniczną mk. 3000.—,
- c) za rozbiór histopatologiczny mk. 1000.—;

2) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

VI. W sprawie zakupu kostek granitowych.

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1426 z dn. 25 listopada 1921 r., postanawia

1) zakupić całą tegoroczną produkcję kostek granitowych, zaofiarowaną przez Kamieniołomy Miast Galicyjskich — Spółka z ogr. odp. w Krakowie,

2) w związku z powyższem przyznać Magistratowi kredyt dodatkowy na pokrycie przekroczeń budżetowych w r/adm. 1921 w dziale VI, poz. 3, tyt. X w wysokości mk. 5,000,000.—,

3) wezwać Magistrat do wykonania uchwały zawartej w p. 1 powyższego postanowienia.

VII. W sprawie opracowania rezultatów jednodniowego spisu ludności m. Łodzi.

A. Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1285 z dnia 18 października 1921 r., postanawia

1) przychylić się do wniosku Wydz. Statystycznego № 674 z dn. 7 października 1921 r. w sprawie za-

angażowania do tegoż Wydziału na przeciąg 20 tygodni 25 pracowników, celem opracowania rezultatów jednodniowego spisu ludności m. Łodzi,

2) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

B. Następujący dezyderat K-syj skarbowej i do spr. ogólnych:

Rada Miejska wyraża życzenie, aby Magistrat zaangażował do wzmiankowanej pracy byłych pracowników miejskich, zwolnionych z zajmowanych dotychczas stanowisk wskutek redukcji personelu wzgl. likwidacji niektórych wydziałów Zarządu Miejskiego.

VIII. W sprawie przyjęcia od Rządu pożyczki w kwocie mk. 2,000,000.— na budowę gmachu szkolnego przy al. Zagajnikowej. (II uchwalenie).

Rada Miejska miasta Łodzi na posiedzeniu w dn. 21 grudnia 1921 r. uchwała przyjąć od Skarbu Państwa Polskiego na budowę 7-mio klasowej publicznej szkoły powszechnej w Łodzi, ul. Zagajnikowa, według planów zatwierdzonych przez władze szkolne, przyznaną gminie m. Łodzi reskryptem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 5 września 1921 r. № 24280/1 pożyczkę w wysokości 2,000,000.— marek, na poniższych warunkach.

Pożyczka ta, poczynając od 1-go stycznia 1922 r., będzie oprocentowana w stosunku pięć od stu (5%) i będzie spłacona Skarbowi Państwa Polskiego na rachunek budżetu dochodowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (Dz. IV R. II § 9 poz. 5) w ciągu lat piętnastu, poczynając od 1922 r., równemi ratami rocznymi, uiszczanemi wraz z procentami od sum należnych w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku.

Spłacane raty pożyczki wraz z odsetkami od sum należnych będą wnoszone do Kasy Skarbowej w Łodzi w obowiązującej w danym czasie w Państwie Polskiem walucie.

Rada Miejska miasta Łodzi gwarantuje spłacenie tej pożyczki według powyższych warunków całym nieruchomości, jak i ruchomym majątkiem oraz wszystkimi dochodami miasta.

Pożyczka ta użyta będzie tylko na cel w niniejszej uchwale określony. Magistrat miasta Łodzi obowiązany jest władzom szkolnym, którym przysługuje prawo nadzoru nad budową szkół, przedkładać szczegółowe sprawozdanie z użycia udzielonej pożyczki i postępu robót.

Rada Miejska przyjmuje jednocześnie do wiadomości, że zgodnie z wymienionym wyżej reskryptem Ministerstwa W. R. i O. P. pożyczka w całkowitej sumie będzie wypłacona dopiero po zatwierdzeniu niniejszej uchwały przez władzę nadzorczą (art. 38 i 63 Dekretu o Samorządzie Miejskim Dz. P. P. P. № 13 z roku 1919 poz. 140).

Uchwałę niniejszą Rada Miejska stwierdza podpisami.

(W głosowaniu brało udział 48 członków Rady; uchwałę powzięto jednogłośnie).

IX. W sprawie zaciągnięcia w P. K. O. w Warszawie pożyczki krótkoterminowej w kwocie mk. 120,000,000.— na pokrycie niedoboru administracyjnego gminy miejskiej. (II uchwalenie).

Rada Miejska, przychyliając się do wniosku Magistratu № 1329 z dnia 2 listopada 1921 r., postanawia:

Upoważnić Magistrat do zaciągnięcia w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie na pokrycie niedoboru administracyjnego Gminy Miejskiej Łódź krótkoterminowej pożyczki w kwocie mk. 120,000,000.— zwrotnej w 6-ciu równych ratach miesięcznych po mk. 20,000,000.— każda, począwszy od dnia 1 lutego 1922 r. i oprocentowanej 7 $\frac{1}{2}$ % w stosunku rocznym — oraz do podpisania skryptu dłużnego.

(W głosowaniu brało udział 48 członków Rady; uchwałę powzięto jednogłośnie).

X. W sprawie przyjęcia od Rządu pożyczki krótkoterminowej w kwocie mk. 24,000,000.— na wypłatę jednorazowego 100%-go zasiłku dla urzędników i robotników miejskich w mies. wrześniu 1921 r. (I uchwalenie).

Rada Miejska m. Łodzi uchwała przyjąć od Państwa Polskiego pożyczkę krótkoterminową w wysokości mk. 24,900,000.—, przyznaną reskryptem M-stwa Skarbu № 17170/D.B. z dnia 22 września 1921 r. na wypłatę jednorazowego 100%-go zasiłku dla urzędników i robotników miejskich w mies. wrześniu 1921 r., na warunkach wyluszczonej w odezwie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № S. M. z dnia 10 października 1921 r.

Rada Miejska zobowiązuje się spłacić pożyczkę i gwarantuje spłacenie jej według powyższych warunków całym swoim tak nieruchomości, jak i ruchomym majątkiem, oraz wszystkimi dochodami komunalnymi.

Spląty i zwrot pożyczki winny być wnoszone do Kasy Skarbowej w Łodzi.

Do wystawienia odnośnego skryptu dłużnego i pokwitowania z odbioru upoważnia się Magistrat, w dowód czego własnoręczne podpisy.

(W głosowaniu brało udział 48 członków Rady; uchwałę powzięto jednogłośnie).

XI. W sprawie przyjęcia od Rządu krótkoterminowej pożyczki w kwocie mk. 52,000,000.— na uregulowanie płac pracowników miejskich i wyrównanie niedoboru administracyjnego Gminy Miejskiej w mies. października 1921 roku. (I uchwalenie).

Rada Miejska m. Łodzi uchwała przyjąć od Państwa Polskiego pożyczkę krótkoterminową w wysokości mk. 52,000,000.—, przyznaną reskryptem M-stwa Skarbu № 17964/D.B. z dnia 10 października 1921 roku na uregulowanie płac pracowników miej-

skich i wyrównanie niedoboru administracyjnego Gminy Miejskiej w mies. październiku 1921 r., na warunkach wyłuszczonej w odezwie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych L. S. M. 2744 z dn. 21 października 1921 r.

Rada Miejska zobowiązuje się spłacić pożyczkę i gwarantuje spłacenie jej według powyższych warunków całym swoim tak nieruchomości jak i ruchomym majątkiem, oraz wszystkimi dochodami komunalnymi.

Spląty i zwrot pożyczki winny być wnoszone do Kasy Skarbowej w Łodzi.

Do wystawienia odnośnego skryptu dłużnego i pokwitowania z odbioru upoważnia się Magistrat, w dowód czego własnoręczne podpisy.

(W głosowaniu brało udział 48 członków Rady; uchwałę powzięto jednogłośnie).

XII. W sprawie przyjęcia od Rządu krótkoterminowej pożyczki w kwocie mk. 50,000,000. —, na pokrycie niedoboru administracyjnego (I uchwalenie).

A. Rada Miejska m. Łodzi uchwała przyjąć od Państwa Polskiego pożyczkę krótkoterminową w wysokości mk. 50,000,000. —, przyznaną reskryptem M-stwa Skatbu L. 19685/B.B. z dnia 27 października 1921 r. na pokrycie niedoboru administracyjnego, na warunkach wyłuszczonej w odezwie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych L. S. M. 3195 z dnia 17 października 1921 r.

Rada Miejska obowiązuje się spłacić pożyczkę i gwarantuje spłacenie jej według powyższych warunków całym swoim tak nieruchomości jak i ruchomym majątkiem, oraz wszystkimi dochodami komunalnymi.

Do wystawienia odnośnego skryptu dłużnego i pokwitowania z odbioru upoważnia się Magistrat, w dowód czego własnoręczne podpisy.

B. Rada Miejska, przychyłając się do wniosku Magistratu № 1485 z dn. 1 grudnia 1921 r., postanawia

1) upoważnić Magistrat do zwrócenia się do Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o przedłużenie terminu zwrotu powyższej pożyczki do dnia 1 marca 1922 roku,

2) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

(W głosowaniu brało udział 48 członków Rady; uchwałę powzięto jednogłośnie).

Z powodu wyczerpania porządku dziennego przewodniczący o godz. 9-ej wiecz., zamyka posiedzenie.

Przewodniczący: (—) St. Rapalski.
Prowadzący protokół: (—) P. Rundo.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Stanu Cywilnego za m. listopad 1921 r.

Działalność Urzędu Stanu Cywilnego w miesiącu listopadzie r. b., przedstawia się jak następuje:

Zgłoszenia urodzeń.

Termin	do 8 dni		do roku		do 5 lat		do 10 lat		do 15 lat		do 20 lat		pow. 20 lat	
	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.		
Płeć	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.	m.	z.
Baptystów	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Żydów	45	10	78	51	14	23	27	45	28	24	10	16	5	5

Ogółem urodzeń: baptystów 2
żydów 379

Uwaga: Na ogólną liczbę dzieci, zarejestrowanych w terminie 8 dniowym, (art. 95 K. C. P.), było 7 dzieci martwourodzonych płci męskiej i 5—żeńskie.

W miesiącu sprawozdawczym wciągnięto do tutejszych rejestrów zgonów: 165 zejść żydów, w tym 23—dzieci w wieku do 1 roku. Sporządzono 118 aktów ślubu, w tym 3—baptystów, przyczem zalegalizowano związki małżeńskie zawarte przed kilku lub kilkunastu laty (p. t. II):

Tablica II.
Zgłoszenia ślubów.

W dniu dokon. obrzędu religijn.	na 2 dzień	do roku	do 5 lat	do 10 lat	do 15 lat	do 20 lat
—	6	96	10	3	—	3

Uprawniono 19 dzieci, przez wniesienie ich do akt małżeństwa, wskutek czego zabezpieczono im majątek i prawa dzieci ślubnych.

W myśl paragrafu 54 K. C. P. sporządzono 60 aktów znania, Poświadczono 130 zapowiedzi ślubu.

Wydano w archiwum wyciągów:

pełnych	364
skrótów	1000
„ do celów szkolnych	5
Ogółem	1369

Przesłano do 318 miejskich gmin politycznych wykazy z zaimmatrykulowanych urodzeń, ślubów i zgonów, za II kwartał r. b., celem poczynienia odpowiednich wzmianek w księgach stałej ludności, wypełniono 16 kwestjonariuszy sądowych, oraz załatwiono korespondencję z gminami politycznymi i władzami w 82 sprawach.

Na mocy dekretu Naczelnika Państwa oraz reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, sprostowano 1 akt urodzenia (zmiana nazwiska), o czym zgodnie z paragrafem 85 K. C. P. uczyniono adnotację na odnośnym akcie, a odpis przesłano do archiwum hipotecznego celem wciągnięcia jej do dublikatu. Sporządzono i przesłano tygodniowe wykazy statystyczne do miejskiego Urzędu Statystycznego, oraz kartki indywidualne, za czas od 1 lipca do 30 września r. p. wł., do Głównego Urzędu Statystycznego.

Kasa w miesiącu sprawozdawczym wykazuje wpływów:

Mk. 689.180.—

przyczem po wylegitymowaniu się z pobierania zapomóg z miejskich instytucji Opieki Społecznej, zwolniono z opłat 24 osoby.

W miesiącu sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę zapisów zgłoszonych urodzeń w Rabinacie, przyczem skonstatowano, że wielu rodziców nie uczyniło zadość wymaganiom prawa cywilnego.

Opieszalych wezwano do Urzędu, celem spisania odnośnych aktów urodzeń i w ten sposób zarejestrowano urodzenia dzieci, zgłoszone w Rabinacie w roku 1918, 1917, a nawet 1916.

Przewodniczący Wydziału
Prezydent **A. Rzewski.**

Obwieszczenia i okólniki.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi na zasadzie art. 12 statutu o opłatach od obrotu produktami przemysłowymi na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi wydaje do statutu powyższego przepisy wykonawcze treści następującej:

Przepisy Wykonawcze

do statutu o opłatach od obrotu produktami przemysłowymi na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi, uchwalonego na posiedzeniu Rady Miejskiej z dnia 15 listopada 1921 r., zatwierdzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Ministerstwem Skarbu reskryptem za № S. M. 3296 i ogłoszonego w „Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego” z dnia 3 grudnia 1921 r. za № 45.

§ 1.

Wszystkie, z wyjątkiem przeznaczonych na eksport za granicę, produkty przemysłowe, wytworzone lub przerobione tak z surowca, jak i półsurowca w przedsiębiorstwach przemysłowych, opłacających podatek przemysłowy od I — VI kategorii włącznie, a położonych w obrębie m. Łodzi, podlegają opłacie obrotowej na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi bez względu na to czy właściciel zakładu przemysłowego przera-

bia lub wyrabia produkt przemysłowy na własny rachunek lub na rachunek osoby trzeciej.

Uwaga. W razie gdyby eksport za granicę przekroczył 40 proc. produkcji poszczególnej firmy, sprawa pociągnięcia do opłat od obrotu na rzecz miasta eksportowanych za granicę produktów przemysłowych będzie przedmiotem osobnego porozumienia Magistratu ze związkami przemysłowców. Jeżeli nie będzie osiągnięte porozumienie, ostateczną decyzję w tej mierze wydadzą władze nadzorcze.

§ 2.

Identycznej opłacie do czasu wprowadzenia podatku obrotowego na miejscu produkcji podlegają określone wyżej produkty przemysłowe, wyrobione lub przerobione w przedsiębiorstwach, położonych poza obrębem m. Łodzi, o ile znajdują się w składach hurtowych, położonych w obrębie m. Łodzi, przynależnych do tych przedsiębiorstw.

§ 3.

W celu należytego obłożenia podatkiem, przedsiębiorstwa i fabryki winny być podzielone na klasy.

Klasyfikację fabryk zrzeszonych obowiązują się przedstawić związki.

§ 4.

Przemysłowiec lub fabrykant, produkcja którego podlega opłacie obrotowej na rzecz kasy miejskiej, winien prowadzić księgę sprzedażną, zaś przedsiębiorstwa zarobkowe — księżkę obrotową, do której należy wpisywać wszystkie sprzedaże wzgl. rachunki w dniu ich dokonania w odpowiedniej rubryce. Na mocy tych danych przemysłowiec oblicza co miesiąc podatek obrotowy i składa deklarację do Oddziału Podatkowego Magistratu ze wskazaniem należącego się od niego podatku obrotowego za miesiąc ubiegły. Deklaracje te wraz z zawiadomieniem o usku-

tecznionej wpłacie winny być złożone do dnia 20-go następnego miesiąca i z odbioru tych deklaracji Oddział wydaje pokwitowania.

Zwroty i bonifikacje, mogące być udowodnione dokumentami, należy wpisywać do oddzielnej księgi. Odnosne sumy będą potrącane przez płatnika przy najbliższym uiszczaniu opłaty na rzecz miasta.

Uwaga. Wpłaty dokonywane być mogą w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej na dobro rachunku: „Magistrat m. Łodzi — rachunek opłat od obrotu produktami przemysłowymi“.

Zawiadomienia wraz z deklaracją o dokonanej wpłacie mogą być nadsyłane do Oddziału Podatkowego pocztą.

§ 5.

Prawo kasy miejskiej do opłaty powstaje z chwilą dokonania sprzedaży i wciągnięcia takowej do księgi sprzedażnej.

§ 6.

W razie nieuiszczenia należności w terminie właściwym, zaległość ściągnięta będzie w drodze przymusowej; od kwot zaległych opłaca się odsetki zwłoki po 3 proc. za każdy miesiąc, przyczem miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny.

§ 7.

W razie uchybienia rzetelności obliczenia opłaty, Magistrat m. Łodzi ma prawo kontroli i rewizji i w tym celu utworzone komisje z przedstawicieli Magistratu i związków przemysłowych — są uprawnione do żądania potrzebnych wyjaśnień i do uskutecznienia kontroli przez wydelegowanych każdorazowo przedstawicieli. Komisjom i ich przedstawicielom przysługuje prawo wstępu do lokali przedsiębiorstw, podlegających opłacie, przeglądania księgi sprzedażnej i odpowiednich dowodów w obecności przedsiębiorcy albo jego zastępcy.

§ 8.

W razie stwierdzenia przez kontrolę, że opłata należy się w kwocie wyższej, aniżeli uiszczenie, obowiązany do opłaty winien na wezwanie Magistratu wyrównać różnicę w kwocie pojedynczej do 5-krotnej.

§ 9.

Wszelkie wykroczenia pod tym względem ze strony przedsiębiorców podlegają karze na zasadzie art. 138 Kodeksu Karnego.

§ 10.

Opłata obrotowa wynosi:

I. Dla przemysłu włókienniczego:

a) od gotowych produktów, wytworzonych w fabrykach, posiadających wszystkie oddziały (t. j. przędzalnię, tkalnię i farbiarnię z wykończalnią) — 0,4 proc.;

b) od półproduktów, (np. przędza, czasanka i odpadki, surowy towar i t. p.) w tychże fabrykach wyprodukowanych — 0,2 proc.;

c) od gotowych produktów, wytwarzanych w fabrykach, posiadających dwa oddziały (przędzalnię i tkalnię, albo tkalnię i farbiarnię) — 0,25 proc.;

d) gotowe produkty, półprodukty, wytwarzane w fabrykach, posiadających jeden tylko oddział (tkalnię albo przędzalnię) — 0,2 proc.

Opłata ta, wskazane w punktach a, b, c i d winna być pobierana od wartości produktu.

Fabryki zarobkowe, jak to: przędzalnie, tkalnie, farbiarnie, wykończalnie i t. p. opłacają 0,25 proc. od sumy obrotowej.

II. Dla przem. metalurgicznego:

a) od gotowych fabrykatów opłata na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi wynosi 0,4 proc.;

b) od półfabrykatów, sprzedawanych konsumentom lub handlującym — opłata wynosi 0,4 proc.;

c) od półfabrykatów, sprzedawanych fabrykom lub warsztatom do

dalszej przeróbki — opłata wynosi 0,2 proc.;

d) od gotowych fabrykatów, wytwarzanych w fabrykach, nieprodukcujących półfabrykaty, a tylko przerabiających takowe — opłata wynosi 0,2 proc.;

e) fabrykaty i półfabrykaty, wytwarzane na zlecenie instytucji państwowych, opłacie nie podlegają.

III. Dla przemysłu, produkującego artykuły chemiczne.

Od wszelkich artykułów, wytworzonych w przedsiębiorstwach chemicznych, stopa opłaty od obrotu na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi wynosi 0,4 proc.

IV. Dla przemysłu drzewnego.

Od wszelkich przedmiotów, wytworzonych w przedsiębiorstwach przemysłu drzewnego, opłata na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi wynosi 0,4 proc.

V. Wszelkie inne gałęzie przemysłu

opłacające podatek przemysłowy od I — VI kategorii włącznie, podlegają identycznej stopie opłaty 0,4% od ceny sprzedażnej wyprodukowanych artykułów.

§ 11.

Wysokość opłaty na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi może być ujawniana na fakturach, wzgl. rachunkach.

§ 12.

Niniejsze przepisy wykonawcze otrzymują moc obowiązującą od dn. 1 stycznia 1922 r.

Łódź, dn. 30 grudnia 1921 r.

Magistrat m. Łodzi

Prezydent (—) Rzewski.

Okólnik № 64.

W wykonaniu uchwały Magistratu № 1468 z dnia 9. grudnia 1921 roku, niniejszym zawiadamia się, że pracownikom miejskim wszelkich ka-

kategorji, zwolnionym z powodu redukcji personelu w czasie od dnia 1. lipca do 31. grudnia 1921 roku włącznie, należy wypłacić należne różnice poborów za dnie, przepracowane w tymże czasie, wg. załączonego zestawienia.

Urzędników dawnej V. klasy należy zaliczać automatycznie do obecnej XII kategorji, IV. — do XI, III. — do X. II. — do IX. i t. d.

Urzędników dawnej A. klasy, zarabiających (pensja zasadnicza) —

	od mk.	do mk.	do	
a)	17,000.—	20,000.—	mies.	V kat.
b)	20,000.—	25,000.—	"	IV "
c)	25,000.—	27,000.—	"	III "
d)	27,000.—	30,000.—	"	II "
e)	powyżej mk. 30,000.— " I "			

Do sporządzania odnośnych list płacy należy przystąpić niezwłocznie, tak, aby wszyscy zwolnieni z powodu redukcji personelu pracownicy miejscy otrzymali należną im różnicę poborów za czas od dnia 1. lipca 1921 roku bezwarunkowo przed świętami Bożego Narodzenia, t. j. najpóźniej do dnia 23. grudnia 1921 roku włącznie.

Odnośne kwoty należy asygnować z pozycji „Pensje pracowników” budżeta na rok administracyjny 1921.

W sprawie araglowania poborów ewent. wypłacenia należnej różnicy praktykantom biurowym, gońcom i sprzączkom wydany zostanie wkrótce specjalny okólnik.

Pracownikom miejskim, którzy opaseli pracę na własne żądanie, Magistrat wypłaci należne różnice poborów równocześnie z ogółem pracowników zarządu Miejskiego — po uzyskaniu potrzebnych na ten cel fundusów.

Wszelkich wyjaśnień dodatkowych udzieli na żądanie Oddział Personalny Biura Centralnego Zarządu Głównego.

Wice-Prezydent

(—) dr. R. Stąpnicki.

Naczelnik Kancelarii

Zarządu Głównego. (—) Pilcer

Okólnik № 67.

W wykonaniu uchwały Magistratu № 1527 z dnia 23. grudnia 1921 roku, niniejszym kasuje się okólnik № 46— 3131/21 I z dnia 18. sierpnia 1921 roku i poleca się nadesłać do Oddziału Finansów i Kontroli najdalej do dnia 15. stycznia 1922 roku projekt Zamierzeń Skarbowych Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1922, opracowany według wskazówek, jakie udzieli na żądanie p. Jakób Frydman, referent do spraw budżetowych.

Prezydent

(—) Rzewski.

Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego

(—) Pilcer

Okólnik № 68.

W wykonaniu uchwały Magistratu № 1543 z dnia 30. grudnia 1921 roku, niniejszym poleca się, poczynając od dnia 1. stycznia 1922 roku, potrącać z wypłacanych poborów wszystkim pracownikom miejskim, pobierającym miesięcznie

do mk. 50,000.— włącznie 1%
ponadż, 50,000.— 1 1/2%
miesięcznie na poczet należnego od nich państwowego podatku dochodowego za rok 1922.

Wszystkie potrącone kwoty należy wpłacać do Głównej Kasy Miejskiej na rachunek „aserwat” dz. IV budżetu na rok administracyjny 1922, dołączając do każdego odnośnego zarządzenia przyjęcia wpłaty imienny wykaz pracowników (w 2-ch egzemplarzach) z uwzględnieniem ich adresów i poszczególnych sum pobranego podatku.

Prezydent

(—) Rzewski.

Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego

(—) Pilcer.

Okólnik № 69.

W wykonaniu uchwały Magistratu № 1542 z dnia 30 grudnia 1921 r., niniejszym zawiadamia się, że —

wobec a) nieskończenia klasyfikacji pracowników miejskich oraz b) nieustalenia mnożnika na miesiące grudzień 1921 i styczni 1922 roku — wszystkim pracownikom miejskim wypłacać się będzie w m. stycznia 1922 roku, tytułem zaliczki na poczet różnicy poborów za czas od dnia 1 lipca 1921 roku, wynagrodzenie według niżej podanych stawek:

I. Urzędnicy etatowi i nieetatowi:

klasy V mk. 37,000.— mies.

klasy IV mk. 41,500.— mies.

klasy III mk. 46,600.— mies.

klasy II mk. 51,100.— mies.

klasy IIa mk. 55,900.— mies.

klasy I mk. 61,000.— mies.

klasy Ia mk. 65,100.— mies.

klasy A od 17,000.— do 20,000.—
włącznie — mk. 70,000.—

klasy A do 21,000.— do 25,000.—
włącznie — mk. 74,200.— mies.

klasy A od 26,000.— do 27,000.—
włącznie — mk. 81,200.— mies.

klasy A od 28,000.— do 30,000.—
włącznie — mk. 88,700.— mies.

klasy A powyżej mk. 30,000.—
mk. 97,600.— mies.

II. Robotnicy niewykwalifikowani (zasadniczo mk. 330.— dziennie) po mk. 1,480.— dziennie.

Rzemieślnicy (zasadniczo mk. 400.— dziennie) po mk. 1790.— dziennie.

Woźni po mk. 1,480.— dziennie—
za 30 dni.

Praktykanci biarowi (mk. 944.—
— 811.—) po mk. 1,180.— dziennie.

Starsi gońcy (mk. 745.— — 661.—)
po mk. 885.— dziennie.

Gońcy (mk. 578.— — 497.—) po
mk. 590.—

Sprzątaczkę po mk. 185.— dzien-
nie za sprzątanie jednego dużego
pokoju o 2 oknach.

III. Wynagrodzenieienne ewent.
miesięczne pracowników Wydziału
Badownictwa, Wydziału Gospodar-
czego i Wydziału Plantacyj Miejskich
oraz instytucyj Wydziału Zdrowotno-
ści Publicznej i Wydziału Opieki Spo-
łecznej, ewent. wszystkich innych
Pracowników, nie dających się pod-

ciągnąć pod wyżej wymienione kate-
gorje, winno być podwyższone z
dnem 1 stycznia 1922 r. o 35 proc.,
biorąc za podstawę pobory z mies.
grudnia 1921 roku, gdy płaca dzien-
na robotnika niewykwalifikowanego
wynosiła mk. 1,092.—.

Wydziały: Opieki Społecznej. Ba-
downictwa, Zdrowotności Publicznej
i Gospodarczy otrzymają oprócz ni-
niejszego okólnika specjalne zawi-
domienia o wysokości poborów po-
szczególnych kategorii zatrudnionych
przez się pracowników.

IV. dodatki rodzinne należy a-
sygnować wszystkim pracownikom
(za wyjątkiem praktykantów biaro-
wych, gońców i sprzątaczek) w wy-
sokości mk. 8,000.— na małą rodzi-
nę (1 dziecko, żona, 2 dzieci, żona
i 1 dziecko), mk. 14,000.— na śred-
nią (3 dzieci, żona i 2 dzieci, 4 dzie-
ci, żona i 3 dzieci) i mk. 20,000.—
na dużą rodzinę (5 dzieci, żona i
4 dzieci, 6 dzieci, żona i 5 dzieci).

Pobory pracowników miejskich
wszelkich kategorii i wszystkich wy-
działów Magistratu m. Łodzi należy
asygnować od dnia 1 stycznia 1922 r.
z następujących pozycyj Zamierzeń
Skarbowych Zarządu m. Łodzi na
rok administracyjny 1922:

poz. 1, tyt. I, działu I — Pensje
członków Magistratu,

poz. 2, tyt. I, działu I — Pensje
urzędników miejskich,

poz. 3, tyt. I, działu I — Pensje
oficjalistów miejskich,

poz. 4, tyt. I, działu I — Pensje
gońców i sprzątaczek,

poz. 5, tyt. I, działu I — Pensje
robotników i rzemieślników miej-
skich.

Do urzędników zalicza się do-
tychczasowych pracowników etato-
wych i nieetatowych oraz dietarjaszy;
do oficjalistów — woźnych i
portjerów, pielęgniarki, ochroniarki,
wychowawczynię, gospodynię, ekspe-
dyntów, odkażaczy, zarządzające, in-
kasentów, kontrolerów, felerów,
pomocników sekretarzy szpitali miej-
skich, przelozone szpitali i przytal-

ków, pomocników ogrodników okręgowych, starszych majstrów kominiarskich i t. p.,

do robotników zaś — robotników niewykwalifikowanych i wykwalifikowanych (rzemieślników), dozorców robót, kominiarzy, woźniców, służbę szpitali miejskich i instytucyj Wydziału Opieki Społecznej (np. posługaczki, kucharki, szwaczki, praczki, nianki, dozorców, stróży i t. p.), i t. d.

Bliższych wyjaśnień udzieli na żądanie Oddział Personalny Biura Centralnego Zarządu Głównego.

Prezydent (—) Rzewski.

(—) Pilcer Naczelnik Kancelarji Zarządu Miejskiego.

Kronika miejska.

— **Osobiste.** Na stanowiska lekarzy Oddziału Weterynaryjnego przy Magistracie m. Łodzi zostali zaangażowani: dr. Ludwik Drecki, jako kierownik Oddziału, dr. Jan Olesza, dr. Jan Ranekiewicz i dr. Jan Zachert, jako lekarze tegoż wydziału.

— **Zatarg o zakład kąpielowy.** Magistrat m. Łodzi, wprowadzając powszechne naczynie, zmuszony był stworzyć instytucję higienistek i higienistów lekarzy, którzy co pewien czas badają stan zdrowotny dziatwy szkolnej.

W myśl tych zamierzeń odbywa się co pewien czas masowe kąpanie i odwszanie dzieci. Działwa pod kierunkiem kierowników szkół udaje się do kąpeli, a w tym samym czasie bielizna i odzież ulega gruntownej dezynfekcji w specjalnych kotłach odkażających o wysokiej temperaturze.

Częste kąpiele i odkażanie podnoszą zdrowotność dziatwy szkolnej, a przez to samo oszczędzają wydatków na szpital i opiekę społeczną.

Jeden z największych zakładów kąpielowych i odkażających, w którym kąpało się rocznie około 70,000 dzieci, został na zasadzie wyroku sądowego odebrany miastu. Sukceso-

rowie właściciela zakładu Beutlera zaskarżyli Magistrat, że zakład uległ dewastacji i na skutek tego sąd uchylił dzierżawę Magistrata, mianując z ramienia sądu sekwestratora.

Obecnie właściciele zakładu zamierzają w części odkażającej zakładu urządzić kinematograf, kiedy pozbawienie miasta dzierżawy tego zakładu wyrządzi krzywdę społeczną najbardziej, tymbardziej, że Magistrat dopiero na wiosnę rozpoczyna budowę nowego zakładu kąpielowego i odkażającego dla dziatwy szkolnej.

Dn. 21-go ub. r. o godz. 7-ej wiecz. odbyła się w tej sprawie pod przewodnictwem prez. Rzewskiego konferencja z sukcesorami Beutlera, celem polubownego załatwienia zatargu. Z ramienia Magistrata byli obecni: ławnicy pp. dr. Joel, dr. Badzian, Arndt, mecenas Zelazowski, sędzia Stromajer, kierownik Wydz. Zdr. Publ., p. Kempner, Kłoczkowski, z Wydz. Szkolnictwa dr. Gutentag, z ramienia Rady Miejskiej radni: Rapalski i Helman. Przedstawiciele Magistrata po dość ożywionej dyskusji uzależnili zawarcie nowej umowy od zlikwidowania pretensji, wynoszącej Mk. 3.400.000.—, godząc się natomiast na wypłacenie pewnego ekwiwalenta za zużycie przedmiotów.

Radny Helman podkreślił, że znieszenie zakładu następowało stopniowo, że właściciele zakładu od początku istnienia nie wkładali znaczniejszych inwestycji, celem remontu i t. p.

Należy zaznaczyć, że zakład był zasekwestrowany przez okupantów i trwał 2 lata. Miasto przejęło zakład w roku 1918 i nie może ponosić odpowiedzialności za lata okupacji.

Dr. Gutentag w imieniu Wydz. Szkolnictwa zaznaczył konieczną potrzebę szybkiego załatwienia zatargu ze względu na stan sanitarny dzieci.

Na powyższe wywody, większość komisji w zupełności się zgodziła.

W imieniu sukcesorów zakładu Beutlera występował, jako rzecznik prawny mecenas Wojnarowski wska-

zując na to, że zakład wybudowany przez właścicieli znacznym nakładem kosztów, nie tylko, że nie przyniósł właścicielom zysków, ale straty Magistrat nie może wymagać od prywatnych obywateli zbyt wielkich świadczeń.

Radny Rapalski w odpowiedzi podkreślił, że podczas wojny setki tysięcy poniosło straty, nie tylko na mieniu, ale i na zdrowiu i życiu. Trudno, aby samorząd ponosił konsekwencje z powodu strat, które nie z jego winy powstały.

Wobec tego, że komisja w zasadzie zgodziła się na zwrot kosztów, uzależniając zawarcie umowy, od wysokości samej, oświadczyli sukcesorowie zakładu Beutlera, że odpowiedzi w tej sprawie udziałą po kilku dniach.

— **Przewodnik dla urzędów stanu cywilnego.** Aby dać możność zorientowania się w całym szeregu reskryptów, dekretów, rozporządzeń i ustaw, jakie się w ciągu stu lat nagromadziły w dziedzinie stanu cywilnego, opracowana została przez prezidenta Rzewskiego i kierownika Urzędu Stanu Cywilnego p. I. Szwarcmana, książka pod tytułem „Przewodnik dla urzędów stanu cywilnego”. W doborze materiału autorzy mieli na uwadze urzędy policyjne i administracyjne i ułatwienie tym urzędom zorientowanie się w tak skomplikowanej pracy. W liczbie mnóstwa ustaw, pomieszczonych w tym dziele, znajdują się artykuły o imieniu i nazwisku, o ślubach religijnych i cywilnych, o rozwodach, o bezwyznaniowych, oraz nowela prawa o równouprawnieniu kobiet i kodeks o małżeństwach zawartych w Rosji sowieckiej. Zamówienia na powyższą książkę, która powinna się znaleźć w każdym urzędzie administracyjnym, przyjmuje Magistrat m. Łodzi.

— **Redukcja personelu w urzędach miejskich.** Rada Miejska na jednym z ostatnich posiedzeń ustaliła 346 etatów dla pracowników miej-

skich. W myśl odnośnej uchwały Rady Miejskiej Wydział Zaprojektowania Miasta został całkowicie odseparowany od gospodarki miejskiej i zorganizowany na wzór spółki handlowej. Przyjęto za zasadę, że wydatki administracyjne W. Z. M. nie mogą przekraczać normy praktykowanej w instytucjach prywatnych lub spółdzielczych. Z powyższych względów Wydz. Zapr. Miasta przeprowadził daleko idącą redukcję pracowników. Liczba zwolnionych z pracy wynosi stokilkadziesiąt osób.

Przeprowadzono również znaczną redukcję personelu w Wydz. Opieki Społecznej z powodu likwidacji niektórych urzędów, powstałych w czasie wojny. Prócz tego spodziewana jest pewna redukcja w Oddziale Podatkowym z powodu likwidacji działu pożyczek przemysłowych.

W związku z powyższym, znaczna ilość osób zwolnionych na skutek redukcji, zwraca się do Magistratu bądź piśmiennie, bądź też za pośrednictwem osób trzecich o pozostawienie na dawnych stanowiskach względnie o ulokowanie ich w innych wydziałach.

Podania te nie mogą być uwzględnione, gdyż posady w innych wydziałach są obsadzone, a w razie wakansu Prezydent zwraca się do zainteresowanych związków pracowników o przedstawienie odpowiedniego kandydata. Wobec olbrzymich wydatków administracyjnych, Magistrat zmuszony był do reorganizacji urzędów miejskich, której myślą przewodnią był staranny dobór wykwalifikowanych i dobrze wyposażonych sił dających gwarancję należytej sprawności urzędów. Magistrat, mając na względzie dobro gospodarki miejskiej, nie może uchylić się od tej linii postępowania, wszelkie przeto zgłoszenia ze strony osób podległych redukcji, są bezcelowe.

— **Miejski Urząd Weterynaryjny.** W związku z przyjęciem przez Magistrat m. Łodzi państwowej służby weterynaryjnej na terenie miasta, z

dnem 1-go stycznia 1922 r. został utworzony Miejski Urząd Weterynaryjny, który mieści się przy Placu Wolności pod № 1, piętro I-sze, pokój № 11.

— **Osobiste.** Z powodu niedyspozycji, prezydent Rzewski zmuszony był przerwać chwilowo urzędowanie.

Obowiązki prezydenta pełni zastępczo wice-prezydent d-r Stupnicki.

— **Łódź wzorem.** Wprowadzenie w życie podatku od obrotu produktami przemysłowymi przez łódzki zarząd miejski wywołało żywe zainteresowanie wśród działaczy samorządowych we wszystkich ośrodkach

przemysłowych naszego kraju.

W celu zaznajomienia się ze sposobami zrealizowania tego podatku, bawili w Łodzi prezydenci miast: Żyrardowa, Pabjanic, Zawiercia, Zgierz, oraz naczelnik urzędu podatkowego m. Warszawy, p. Podstawski. Ostatnio przybył do Łodzi w tymże celu prezydent m. Białostoku, p. Szymański. Spodziewać się należy, że w krótkim czasie podatek od obrotu, który jest jednym z najpoważniejszych źródeł dochodowych gminy, będzie za przykładem Łodzi zrealizowany we wszystkich miastach przemysłowych w kraju i przyczyni się do sanacji finansowej samorządów.

Treść numeru:

Małżeństwa i rozwody u Żydów w świetle prawa religijnego i cywilnego.—
Podatki miejskie w Łodzi w latach 1918, 1919, 1920.—

Dział sprawozdawczy:

Protokół 65 posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 21/12 1921 r.— Działalność Urzędu Stanu Cywilnego w mies. listopadzie.—

Obwieszczenia i okólniki:

Przepisy wykonawcze do Statutu o podatku obrotowym.— Okólnik 64 w sprawie wypłaty zaległości zwolnionym z powodu redukcji.— Okólnik 67 o skasowaniu okólnika 46.— Okólnik 68 w sprawie państwowego podatku dochodowego.— Okólnik 69 w sprawie wypłaty zaliczki na poczet różnicy poborów od lipca.—

Kronika miejska.

Licytacje przymusowe.

Dnia 11 stycznia 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Kilińskiego 5, szafa, Fajfra 21, zegar, Krótka DREWNOwska 10, kapa, Lutomińska 28, stół, Szkolna 16, stół, Szkolna 16, kredens, Szkolna 14, pianino, Konstanyńska 43, stół, Zawadzka 38, kasa ogniotrwała, Piotrkowska 16, biurko, Matejki 56, kasa ogniotrwała, Zachodnia 59, sztuka towaru, Plac Wolności 11, lustro, Aleksandrowska 20, waga, Aleksandrowska 112, stół, Lutomińska 40, maszyna do szycia, Lutomińska 40, kapa, Sztarka 3-5, lustro.

Dnia 12 stycznia 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Piotrkowska 207, biurko, Karola 17, biurko, Kątna 5, waga, Piotrkowska 167, waga, Piotrkowska 200, stół, N-Zarzewska 17, szafa, Smocza 23, szafa, Kilińskiego 223, kapa, Skorpuki 2, kasa ogniotrwała.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi. ul. Zawadzka № 7.